

Наукові перспективи
Видавнича група

ISSN (print) 2708-7530
DOI: 10.52058/2708-7530-2024-10(52)

НАУКОВІ ПЕРСПЕКТИВИ

СЕРІЯ: "ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ", СЕРІЯ: "ПРАВО",
СЕРІЯ: "ЕКОНОМІКА", СЕРІЯ: "ПЕДАГОГІКА",
СЕРІЯ: "ПСИХОЛОГІЯ", СЕРІЯ: "МЕДИЦИНА"

Миру нашій Україні

Випуск 10(52)

2024

Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління

Асоціація науковців України

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

Наукові перспективи

*(Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Медицина», Серія «Педагогіка», Серія «Психологія»)*

Випуск № 10(52) 2024

Київ–2024

ISSN (print) 2708-7530

DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-10\(52\)](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-10(52))

Наукові перспективи: журнал. 2024. № 10(52) 2024. С.1271

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 24.09.2020 р. № 1188 журналу присвоєно категорію "Б" із галузей науки: державне управління, право та економіка

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021 № 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології

Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління (Рішення від 28.10.2024, № 14/10-24)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 24436-14376Р від 09.06.2020 р.

Журнал видається за підтримки Міжнародного економічного інституту (Есеніце, Чехія) та КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва"

Журнал заснований з метою розвитку вітчизняного наукового потенціалу та реалізації кращих традицій науки в Україні та за кордоном. Журнал висвітлює історію, теорію, механізми формування та функціонування, а, також, інноваційні питання розвитку державного управління, права, економіки, психології, педагогіки та медицини. Видання розраховано на дослідників, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів, магістрів, фахівців-практиків.

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Головний редактор:

Жукова Ірина Віталіївна

кандидат наук з державного управління, доцент, директор Видавничої групи «Наукові перспективи», директор Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління, Лауреат премії Президента України для молодих вчених, Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим, Лауреат премії імені Івана Франка у галузі інформаційної діяльності, Лауреат Всеукраїнської премії «Інновація в освіті — 2018», м. Київ, Україна

Заступники Головного редактора:

Янчук Артем Олександрович — доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, Заступник керівника Апарата Верховної Ради України (Київ, Україна);

Непомнящий Олександр Михайлович — доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, професор, Дійсний член Академії будівництва України, професор кафедри архітектури і просторового планування Національного авіаційного університету (Київ, Україна). Заслужений будівельник України, Почесний працівник будівництва та архітектури, державний службовець 3 рангу (Київ, Україна);

Дацій Олександр Іванович — доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Помиткіна Любов Віталіївна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Сіданіч Ірина Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (Київ, Україна);

Макаренко Олександр Миколайович — доктор медичних наук, професор, академік Міжнародної академії освіти та науки, професор кафедри загальномедичних дисциплін Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна).

Редакційна колегія:

Романенко Євген Олександрович - доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, Президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна);

Арошидзе Паата — доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Держаного університету імені Шота Руставелі (Грузія);

Ахметова Лайла Сейсембековна — доктор історичних наук, професор політології, професор кафедри ЮНЕСКО, міжнародної журналістики і медіа в суспільстві факультету журналістики Казахського Національного університету (КазНУ) ім. аль-Фарабі (Казахстан);

Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Балахтар Катерина Сергіївна — здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053. Психологія, старший викладач кафедри іноземних мов в Національному університеті ім. О. О. Богомольця (Київ, Україна);

Бурик Зоряна Михайлівна — доктор наук з державного управління, старший викладач кафедри регіонального управління та місцевого самоврядування Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна);

Вашека Тетяна Володимирівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Вовк Вікторія Миколаївна - кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Державного університету ім. Станіслава Сташці в Пілі (м. Піла, Польща);

Вдовіна Олена Олександрівна — кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Полтава, Україна);

Гбур Зоряна Володимирівна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна);

Гвожджевiч Сильвія — кандидат наук, кафедра адміністрації та національної безпеки Державної професійної вищої школи ім. Якуба з Парадижу в Гожуві-Великопольському (Польща);

Головач Наталія Василівна — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Гудзенко Ганна Володимирівна — кандидат медичних наук, асистент кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);

Гуменикова Тамара Рудольфівна — доктор педагогічних наук, професор, директор Придунайської філії Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Гечбаія Бадрі Нодаровiч — доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Батумського державного університету ім. Шота Руставелі (Грузія);

Дибкова Людмила Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інформатики та системології ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» (Київ, Україна)

Дегтяр Андрій Олегович — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та підприємництва Національного аерокосмічного університету імені М.С. Жуковського, Заслужений діяч науки і техніки України (Харків, Україна);

Дегтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна);

Долгова Олена Миколаївна — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Журавльова Лариса Петрівна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Поліського національного університету (Житомир, Україна);

Ічанська Олена Михайлівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Кайдашев Роман Петрович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Кобець Дмитро Леонтійович - кандидат економічних наук (доктор філософії), доцент Хмельницького національного університету, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування (м. Хмельницький, Україна);

Коляденко Ніна Володимирівна — доктор медичних наук, доцент, завідувач кафедри медичної психології Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Кошова Світлана Петрівна — кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління охорони здоров'я Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (Київ, Україна);

Лігоцький Анатолій Олексійович — доктор педагогічних наук, професор (Київ, Україна);

Лич (Назарук) Оксана Миколаївна — доктор психологічних наук, доцент, член-кореспондент української академії акмеології, член громадської спілки «Національна психологічна асоціація», доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Мальцев Дмитро Валерійович — кандидат медичних наук, завідувач лабораторії імунології і молекулярної біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна) ;

Мельник Володимир Степанович — доктор медичних наук, професор кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №1 (Київ, Україна);

Мідельський Сергій Людвигович — професор, Академік, Президент Регіональної Академії Менеджменту (Казахстан);

Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща);

Мовмига Наталія Євгенівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки праці та навколишнього середовища Національного Технічного Університету «Харківський Політехнічний Інститут» (Харків, Україна);

Мотренко Тимофій Валентинович — доктор філософських наук, професор, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом, Академік Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна) ;

Нікульчев Микола Олександрович — доктор богословських наук, кандидат філософських наук, професор, доцент кафедри історії та права ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (Покровськ, Донецька область, Україна);

Недбалек Карел — доктор філософії (PhD) в галузі права, доцент, професор Європейського професійного докторату, МВА, адвокат (Чехія) ;

Новак-Каляєва Лариса Миколаївна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президенті України (Львів, Україна) ;

Носирєв Олександр Олександрович — кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Харків, Україна) ;

Орел Марія Григорівна — доктор наук з державного управління, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, професор кафедри аналітичної економіки та природокористування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Київ, Україна) ;

Пархоменко-Кучевіч Оксана Ігорівна — доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Перестюк Інга Миколаївна — кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Помиткін Едуард Олександрович — доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Язюна НАПН України (Київ, Україна);

Прянківська Людмила Володимирівна – кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії психологічного забезпечення, Державний науково-дослідний інститут МВС України (Київ, Україна);

Радзіховська Наталія Станіславівна — кандидат медичних наук, лікар вищої категорії, завідувач відділенням неврології КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м. Києва", асистент кафедри неврології НМУ імені О.О. Богомольця (Київ, Україна) ;

Савенко Олена Анатоліївна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і права Дніпровського державного аграрно-економічного університету, членкиня громадської наукової організації "Фінансово-економічна наукова рада" (Київ, Україна) ;

Ситник Григорій Петрович — доктор наук з державного управління, кандидат технічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри державного управління Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна) ;

Стовба Тетяна Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та морського права Херсонської державної морської академії (Херсон, Україна);

Тимошенко Наталія Юріївна — кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (м. Київ, Україна);

Титко Анна Васиївна — кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна) ;

Турчинова Ганна Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна) ;

Хохліна Олена Петрівна — доктор психологічних наук, професор, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна) ;

Цимбалюк Руслан Степанович — кандидат медичних наук, доцент кафедри загальної хірургії № 1 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №2 (Київ, Україна) ;

Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна) ;

Шановалова Алла Миколаївна - кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри філософії та історії Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського (Київ, Україна) ;

Якимчук Аліна Юріївна — доктор економічних наук, професор, професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна) ;

Яковицька Лада Савеліївна — доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна).

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Державне управління»

Chukut S.A., Ishchenko A.M. <i>ASSESSMENT OF SKILLS IN USING AI TOOLS AMONG PUBLIC SERVANTS IN UKRAINE: CURRENT COMPETENCIES IN DIGITAL TRANSFORMATION</i>	16
Perga Iu.M. <i>THE ROLE OF AI (LARGE LANGUAGE MODELS) IN MANAGERIAL DECISION-MAKING: BENEFITS AND CHALLENGES</i>	32
Pivnenko O.S. <i>STRATEGIC DIRECTIONS FOR THE DEVELOPMENT OF MECHANISMS FOR IMPLEMENTING STATE POLICY IN THE FIELD OF OVERCOMING THE CONSEQUENCES MILITARY ACTIONS IN UKRAINE</i>	50
Акімов О.О., Акімова Л.М. <i>КОМПЕТЕНТНОСТІ УПРАВЛІНЦІВ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА ЗМІЦНЕННЯ ЦІННІСНИХ ОСНОВ СУСПІЛЬСТВА</i>	64
Акімова О.А., Волкова А.М. <i>ВИМІРЮВАННЯ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ</i>	75
Андрощук Є.М. <i>СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ КОРИННИХ НАРОДІВ УКРАЇНИ</i>	92
Дутчак О.І., Шикеринець В.В., Федорак В.В., Паркулаб Т.І., Жук О.І. <i>КЛІЄНТООРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ</i>	104
Євсюкова О.В., Кузьменкова К.С. <i>ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД ПРОТИДІЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНИ</i>	119
Єсенніков К.В. <i>ПЕРСПЕКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ КРАЇН ЄС ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ УКРАЇНОЮ</i>	129
Забрудський Д.А. <i>ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ У КОНТЕКСТІ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: УРОКИ КРАЇН ПІВНІЧНОЇ ЄВРОПИ</i>	139

Гарбар Ж.В., Гарбар В.А. <i>ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ</i>	448
Гринчак Н.А., Лазоренко Л.В. <i>МЕТОДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ</i>	462
Джога О.В., Благополучна А.Г., Босецька Н.Г. <i>ТЕХНОЛОГІЯ ПРИГОТУВАННЯ СТРАВ З МІНІМАЛЬНОЮ ОБРОБКОЮ</i>	473
Єгіозар'ян А.Г. <i>КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ КОНТРОЛІНГУ В СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ АГРО-ПІДПРИЄМСТВОМ</i>	482
Ільчук П.Г., Козак М.Я. <i>ЧИННИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЕКТІВ, ЯКІ РЕАЛІЗУЮТЬСЯ НА ЗАСАДАХ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА</i>	494
Іоанно В.В. <i>ВПРОВАДЖЕННЯ ІТ-РІШЕНЬ У МАЛИЙ ТА СЕРЕДНІЙ БІЗНЕС: ВИКЛИКИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ</i>	507
Коць О.О., Бондаренко Л.П., Лучко Г.Й. <i>ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИГОДИ ВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ESG-АКТИВНОСТЕЙ У ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ</i>	519
Кочевой М.М., Крюковська С.О. <i>МАРКЕТИНГ НА ПРОМИСЛОВОМУ РИНКУ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА МЕТОДИ СЕГМЕНТАЦІЇ</i>	533
Кочевой М.М., Скороход О.Ю. <i>МАРКЕТИНГОВА СТРАТЕГІЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ У B2B СЕГМЕНТІ: КОМУНІКАЦІЙНА ПОЛІТИКА ТА ВИКОРИСТАННЯ POS-МАТЕРІАЛІВ В УМОВАХ КРИЗИ</i>	547
Кушнір О.С., Мельникович О.В. <i>ЗАСТОСУВАННЯ МОДЕЛЕЙ ЕКОНОМІЧНИХ ЗМІН ДЛЯ АНАЛІЗУ ВПЛИВУ РІЗНИХ ФАКТОРІВ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ ТА РОЗРОБКИ ОПТИМАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ</i>	559
Ларіна Н., Потоцький М. <i>ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УМОВАХ ВСТУПУ ДО ЄС</i>	574
Лещук Г.В. <i>ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОБЛАСТЕЙ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	589

УДК 336.71:004.77

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-10\(52\)-448-461](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-10(52)-448-461)

Гарбар Жанна Володимирівна доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і освітнього менеджменту, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, вул. Острозького, 32, м. Вінниця, 21001, тел.: (067) 984-74-14, <https://orcid.org/0000-0003-3492-9224>

Гарбар Віктор Анатолійович кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та міжнародних відносин, Вінницький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету, вул. Соборна, 87, м. Вінниця, 21050, тел.: (067) 984-74-42, <https://orcid.org/0000-0002-5351-7228>

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Анотація. У сучасних умовах фінансової глобалізації та цифрової трансформації особливу актуальність набуває дослідження процесів цифровізації фінансового сектору України. Це особливо важливо в контексті соціально-політичних та економічних потрясінь останніх років, зумовлених пандемією COVID-19 та збройною агресією російської федерації.

У статті проаналізовано особливості та тенденції цифрової трансформації ринку фінансових послуг в Україні. Основний акцент зроблено на визначенні пріоритетних напрямів підвищення ефективності фінансових послуг через впровадження інноваційних технологій. Розглянуто роль фінансового ринку як ключового джерела вільних коштів для фінансування реального сектору економіки в умовах трансформації.

Автором досліджено глобальні тенденції розвитку FinTech, зокрема активне застосування штучного інтелекту, блокчейн-технологій та зростання фінансової інклюзії завдяки мобільним технологіям і діяльності FinTech-стартапів. Проаналізовано світові FinTech-екосистеми та їх вплив на перерозподіл лідерських позицій у різних регіонах, підкреслено значущість факторів доступу до фінансування, наявності висококваліфікованих кадрів та сприятливого регуляторного середовища.

Приділено увагу впливу пандемії COVID-19 на збільшення популярності цифрових фінансових послуг та появу нових бізнес-моделей. Розглянуто приклади успішних FinTech-стартапів, зокрема Monobank в Україні, який демонструє потенціал інновацій у фінансовому секторі та впровадження нових підходів до обслуговування клієнтів.

Висвітлено структурні трансформації платіжних інструментів та специфіку надання електронних фінансових послуг, а також роль держави у стимулюванні цифрової економіки через законодавчі ініціативи. Підкреслено важливість адаптації банківських установ до нових технологічних викликів і трансформації бізнес-моделей для забезпечення конкурентоспроможності.

Ключові слова: цифрова трансформація, фінансовий сектор, FinTech, інновації, фінансові послуги, регуляторне середовище.

Harbar Zhanna Volodymyrivna Doctor of Science in Economics, Associate Professor, associate professor of the Department of Pedagogy and Educational Management, Vinnytsia State Pedagogical University named after Mykhailo Kotsiubynskyi, Ostrozhsky St., 32, Vinnytsia, 21001, tel.: (067) 984-74-14, <https://orcid.org/0000-0003-3492-9224>

Harbar Victor Anatoliyovych Candidate of Science in Economics, Associate Professor, Associated Professor of the Department of Economics and International Relations, Vinnitsa Institute of Trade and Economics of State University of Trade and Economics, Soborna St., 87, Vinnitsa, 21050, tel.: (067) 984-74-42, <https://orcid.org/0000-0002-5351-7228>

DIGITAL TRANSFORMATION OF THE FINANCIAL SERVICES MARKET

Abstract. In the current conditions of financial globalization and digital transformation, researching the processes of digitalization in Ukraine's financial sector has become particularly relevant. This is especially important in the context of the socio-political and economic upheavals of recent years, caused by the COVID-19 pandemic and the armed aggression of the Russian Federation.

This article analyzes the features and trends of the digital transformation of the financial services market in Ukraine. The main focus is on identifying priority directions for improving the efficiency of financial services through the implementation of innovative technologies. The role of the financial market as a key source of free funds for financing the real sector of the economy during the transformation period is considered.

The author has examined global trends in FinTech development, particularly the active use of artificial intelligence, blockchain technologies, and the growth of financial inclusion thanks to mobile technologies and the activities of FinTech startups. World FinTech ecosystems and their impact on the redistribution of leadership positions in different regions are analyzed, emphasizing the significance of factors such as access to financing, the availability of highly qualified personnel, and a favorable regulatory environment.

Attention is given to the impact of the COVID-19 pandemic on the increased popularity of digital financial services and the emergence of new business models. Examples of successful FinTech startups are considered, including Monobank in Ukraine, which demonstrates the potential of innovations in the financial sector and the implementation of new approaches to customer service.

The article highlights structural transformations of payment instruments and the specifics of providing electronic financial services, as well as the role of the state in stimulating the digital economy through legislative initiatives. The importance of banking institutions adapting to new technological challenges and transforming business models to ensure competitiveness is underscored.

Keywords: digital transformation, financial sector, FinTech, innovation, financial services, regulatory environment.

Постановка проблеми. У сучасному контексті фінансова глобалізація виступає як ключова ознака економічного розвитку, формуючись під впливом різноманітних факторів, включаючи регуляторні зміни, технологічні інновації, політичні процеси, інші перетворення у фінансовій сфері. Технологічний прогрес, зокрема в галузі інформатизації суспільства та цифрової трансформації фінансових ринків, спричинив появу електронних фінансових послуг. Ці послуги забезпечують швидкі та ефективні транзакції між суб'єктами з різних країн, радикально змінюючи традиційні фінансові взаємодії.

Дослідження теоретичних основ інформаційної економіки, яка виступає як нова парадигма глобальної інформатизації суспільства, дає змогу зробити важливі висновки. Формування інформаційної економіки є нагальним завданням для держав усього світу, оскільки воно безпосередньо впливає на обґрунтованість і ефективність стратегічних рішень бізнесу та урядів у процесі розвитку національних економік.

Потужна цифрова трансформація фінансових ринків, впровадження інформаційних технологій і широке застосування інновацій у міжнародних економічних відносинах в умовах фінансової глобалізації призводять до глибоких змін у світовій фінансовій інфраструктурі. Цей процес не лише перебудовує існуючі структури, але й зменшує сегментацію фінансових ринків через інтеграцію фінансових послуг на міжнародному рівні.

Значні зміни відбуваються також у платіжних системах, що включають технологічне оновлення, модернізацію інфраструктури та впровадження нових платіжних інструментів. Такі тенденції спостерігаються як на глобальному рівні – де зростання електронної комерції підвищує попит на нові платіжні рішення, так і на національному, де виникає потреба у створенні інституційних основ для розвитку інноваційних платіжних систем в економіці.

Ураховуючи ці тренди, особливої актуальності набуває дослідження специфіки та процесів цифрової трансформації фінансового ринку України. Це

дослідження є надзвичайно важливим в умовах значних соціально-політичних та економічних викликів, з якими зіткнулася країна в останні роки, включаючи пандемію COVID-19 та триваючу військову агресію Російської Федерації. Розуміння цих динамічних процесів є критично необхідним для визначення ефективних стратегій забезпечення економічного зростання та підвищення стійкості фінансової інфраструктури України в умовах глобалізаційних перетворень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань щодо становлення та розвитку ринків фінансових послуг, зокрема в частині їх цифрової трансформації присвячено увагу багатьма вітчизняними та закордонними науковцями. Питанням розвитку FinTech присвячена значна кількість праць таких науковців як С. Волосович [11], О. Криклій, А. Мазаракі [11], А. Семенов [12] та багатьох інших, при цьому зазначена тематика знаходиться в постійному, динамічному розвитку, що зумовлює наявність перспектив для її подальшого дослідження. Серед науковців, які присвятили роботу дослідженням цифровізації фінансових ринків та фінансових послуг, варто відзначити Л. Кузнецову, С. Науменкову, С. Міщенко, В. Данилишина [13], В. Коваленко, Дж. Кресона, О. Мозгового, С. Коляденка та багатьох інших.

Мета статті – аналіз та характеристика особливостей та тенденцій цифрової трансформації ринку фінансових послуг в Україні та світі з подальшим визначенням пріоритетних напрямів щодо підвищення їх ефективності.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах економічних трансформацій фінансовий ринок виступає ключовим джерелом вільних фінансових ресурсів для інвестування в реальний сектор економіки. Він виконує функцію накопичення та ефективного розподілу капіталу всередині економічної системи, сприяючи безперервності та прибутковості процесів розширеного відтворення суспільного виробництва.

За останні роки фінансовий ринок перетворився на центральну ланку механізму перетворення заощаджень у інвестиції. Завдяки різноманітним фінансовим інструментам, він акумулює вільні кошти від внутрішніх і зовнішніх інвесторів та передає їх підприємствам для продуктивного використання. Це створює можливості для значних капіталовкладень у реальний сектор економіки, розширення виробничих потужностей країни та накопичення ресурсного потенціалу. Такий підхід стимулює розвиток найбільш перспективних галузей і підприємств, забезпечує прибутковість та раціональне використання обмежених ресурсів, а також сприяє перерозподілу капіталу, необхідного для впровадження передових наукових досягнень і технологій у виробничі процеси.

Сучасний світ FinTech переживає динамічні зміни, зумовлені впровадженням передових технологій та трансформацією підходів до надання

фінансових послуг. Однією з головних тенденцій є активне застосування штучного інтелекту та машинного навчання. Ці технології дозволяють автоматизувати фінансові процеси, аналізувати великі масиви даних і підвищувати ефективність операцій. Внаслідок цього фінансові установи можуть пропонувати клієнтам більш персоналізовані послуги та ефективніше керувати ризиками.

Наступною важливою тенденцією є розповсюдження блокчейн-технологій та криптовалют. Блокчейн забезпечує високий рівень безпеки та прозорості транзакцій, що підсилює довіру між учасниками фінансового ринку. Криптовалюти та цифрові активи стають все більш інтегрованими у фінансову систему, стимулюючи розвиток нових платформ та фінансових інструментів.

Третя тенденція пов'язана зі зростанням фінансової інклюзії завдяки мобільним технологіям та діяльності FinTech-стартапів. У багатьох країнах мобільні додатки стали основним засобом доступу до фінансових послуг для населення, яке раніше не мало доступу до традиційних банківських сервісів. Це сприяє економічному розвитку та зменшенню соціальної нерівності.

Четверта тенденція стосується посилення регуляторної уваги та стандартизації у сфері FinTech. Регуляторні органи по всьому світу працюють над створенням нормативних рамок, які б забезпечували баланс між інноваціями та захистом прав споживачів. Це включає регулювання кібербезпеки, захисту персональних даних та заходів проти відмивання грошей.

П'ята тенденція відображає зростаючу співпрацю між традиційними фінансовими установами та FinTech-компаніями. Банки та інші фінансові організації все частіше інтегрують FinTech-рішення у свої продукти або укладають партнерства з інноваційними компаніями, щоб залишатися конкурентоспроможними.

Отже, FinTech продовжує радикально змінювати фінансовий сектор, впливаючи на способи взаємодії клієнтів з фінансовими послугами. Майбутнє галузі буде визначатися здатністю адаптуватися до технологічних інновацій та задовольняти зростаючі потреби споживачів у швидких, безпечних та зручних фінансових рішеннях.

Проведений аналіз світових FinTech-екосистем свідчить про динамічний розвиток галузі та перерозподіл лідерських позицій серед різних регіонів. Присутність у топ-25 FinTech-екосистем восьми представників як з Північної Америки, так і з Азії вказує на рівномірний розвиток галузі в цих регіонах, тоді як Європа демонструє значну активність з шістьма екосистемами у рейтингу. [1].

Важливими тенденціями є зростання значення спеціалізованих акселераторів та інкубаторів, що сприяють фокусуванню на FinTech-інноваціях та залученню інвестицій. Підвищення позицій таких екосистем, як Торонто-

Ватерлоо та Цюріх, підкреслює роль великих інвестиційних раундів і наявності усталених компаній у зміцненні регіональних FinTech-галузей. Водночас, успіх Сан-Паулу в Латинській Америці свідчить про зростаючий потенціал ринків, що розвиваються, особливо коли вони підтримуються значним фінансуванням.

Загалом, успішність FinTech-екосистем визначається поєднанням таких факторів, як доступ до фінансування, наявність висококваліфікованих кадрів, інноваційний потенціал та сприятливе регуляторне середовище. Регіони, які ефективно використовують ці чинники, демонструють значне зростання та зміцнюють свої позиції на глобальному ринку FinTechу.

Глобальний FinTech-сектор зазнав значного розвитку в останні роки, демонструючи вражаючі темпи зростання та трансформації. Аналіз останніх даних свідчить про те, що 2021 рік став рекордним для FinTech-індустрії, зокрема щодо фінансування, кількості єдинорогів (компаній вартістю понад 1 млрд. дол. США) та обсягів виходів на ринок. Ця тенденція відображає не лише вплив пандемії COVID-19, яка прискорила цифровізацію фінансових послуг, але й загальну еволюцію технологій та зростання інтересу інвесторів до фінансових інновацій.

Однією з ключових тенденцій є значне зростання фінансування FinTech-стартапів на ранніх стадіях. У 2021 році обсяг угод серії А в Африці зріс майже на 900% порівняно з 2020 роком, у Північній Америці – на 250%, а в Латинській Америці – на 200%. Це свідчить про зростаючий інтерес інвесторів до FinTech-проектів у різних регіонах світу, особливо в економіках, що розвиваються. Наприклад, в Африці значні раунди фінансування, такі як 100 млн дол. США для PalmPay та 25 млн дол. США для Kuda, сприяли рекордному року для континенту. Проте, у першому півріччі 2022 року спостерігається зниження активності. Кількість угод серії А зменшилася на 27% порівняно з першим півріччям 2021 року, а кількість угод серії В+ – на 12%. Це може свідчити про насиченість ринку або вплив макроекономічних факторів, таких як зростання інфляції та зміни в інвестиційних стратегіях.

Пандемія COVID-19 також вплинула на збільшення популярності цифрових фінансових послуг. Зростання необанків та цифрових платежів особливо помітне в країнах з економікою, що розвивається, де такі технології сприяють фінансовій інклюзії та доступності. Наприклад, моделі «Купуй зараз, плати потім» (BNPL) стали популярними завдяки низьким відсотковим ставкам та зростанню онлайн-покупок. Компанія Klarna зі Стокгольма є лідером у цьому сегменті, демонструючи успішність споживчих фінансових моделей. Однак зростання відсоткових ставок та економічна невизначеність можуть вплинути на подальший розвиток таких моделей. Експерти прогнозують можливу консолідацію ринку, де менші компанії можуть бути поглинуті більшими гравцями або фінансовими установами.

Аналіз свідчить про те, що FinTech-індустрія перебуває в стадії активної трансформації та зростання. Рекордні показники 2021 року підтверджують високий потенціал галузі та її здатність до інновацій. Збільшення фінансування, кількості єдинорогів та виходів на ринок вказує на довіру інвесторів та споживачів до FinTech-рішень. Проте сповільнення темпів у першому півріччі 2022 року вказує на необхідність адаптації до нових реалій ринку. Компаніям варто зосередитися на стійкості бізнес-моделей, інноваціях та врахуванні регуляторних вимог. Приклади успішних FinTech-стартапів у різних регіонах демонструють, що поєднання технологічних рішень з розумінням локальних потреб може сприяти подальшому розвитку галузі.

Дослідження сучасних тенденцій на глобальному ринку міжнародних електронних фінансових послуг вказують на те, що Сінгапур утвердився як провідна держава у сфері використання електронних грошей (частка в цьому сегменті досягає 88,1% від загальної кількості платіжних інструментів), що свідчить про високий рівень технологічного розвитку країни та масове впровадження електронних методів розрахунків [2].

На противагу цьому, країни з економіками, що розвиваються, демонструють значно нижчі показники, зазвичай у межах 1–2% від загального обсягу транзакцій. Швидке зростання обсягів розрахунків через міжнародні системи електронних грошей не тільки встановлює нові стандарти для фінансових ринків цих держав, але й трансформує механізми їхньої роботи.

У глобальному масштабі спостерігається суттєве підвищення популярності альтернативних платіжних методів, таких як електронні гаманці, мобільні платежі та цифрові валюти. Ця позитивна тенденція особливо помітна в країнах, які переживають активний економічний розвиток. Наприклад, хоча в США кредитні картки залишаються найпоширенішим засобом оплати, в інших державах альтернативні платіжні сервіси не тільки ефективні, але й вважаються найбезпечнішими. В африканських країнах кількість користувачів мобільних платіжних систем перевищує кількість власників банківських рахунків. Яскравим прикладом є Кенія, де платформа M-Pesa стала найпопулярнішим способом оплати [3].

Європа також демонструє подібні тенденції. У Німеччині альтернативні платіжні методи використовуються приблизно в 66% усіх онлайн-покупок. У Китаї платформа Alipay захопила лідерство на ринку, фактично витіснивши PayPal, і зібрала понад 300 мільйонів зареєстрованих користувачів. Ці динамічні та інноваційні процеси свідчать про неупинну еволюцію міжнародного фінансового середовища в напрямку електронної економіки та цифрових платежів.

Ці зміни підкреслюють важливість технологічних інновацій у фінансовому секторі. Поширення електронних та мобільних платежів не є

просто тимчасовим трендом, а відображає фундаментальну трансформацію, яка впливає на поведінку споживачів, бізнес-моделі та регуляторні рамки по всьому світу. З розвитком електронних платіжних систем з'являються можливості для підвищення фінансової інклюзії, збільшення ефективності транзакцій та стимулювання економічного зростання, особливо в регіонах, що розвиваються.

Таким чином, спостерігається глобальний перехід до безготівкової економіки, де цифрові розрахунки стають нормою. Цей перехід вимагає від країн адаптації та розвитку власних фінансових інфраструктур, щоб відповідати новим викликам і можливостям, які надають сучасні технології.

Зміни в галузі надання платіжних послуг є глобальними індикаторами розвитку інформаційної економіки, впливаючи на всі аспекти фінансових послуг. Це підкреслює актуальність проблеми та необхідність подальших теоретичних досліджень розвитку фінансових послуг в умовах глобальної інформатизації світової економіки.

Фінансові ринки сучасності стали глобальними та повністю пристосувалися до впливу інформаційних та комп'ютерних технологій. Перелік можливостей електронної комерції та інтернет-взаємодії економічних агентів постійно розширюється, адже інформаційні технології та послуги, особливо платіжні інструменти набувають значущого значення у світовій торгівлі, стаючи більш стійкими до впливу фінансових та економічних криз. Як результат, на ринку з'являються нові фінансово-технічні компанії, міжнародні системи електронних грошей, ринок цифрових валют тощо.

Аналіз сегмента електронних фінансів виявляє тенденцію до появи різноманітних нових електронних продуктів та збільшення рівня конкуренції за споживачів, що в певних випадках призводить до заміщення «слабких» систем більш «сильними». Одночасно деякі аналітики вказують на те, що співпраця між різними системами електронних грошей може принести суттєві переваги [4].

У сучасних умовах, за впливом розвитку інформаційних та комп'ютерних технологій, трансформуються бізнес-моделі банківського сектору, формуючи нові форми надання фінансових послуг. Наприклад, в інтернаціональній практиці існують банки, які відкривають відділення разом із мережею кафе, а в США існують банки, які позачасово використовують свої офіси для проведення різноманітних заходів, таких як музичні виступи та інші розваги [5].

Варто акцентувати увагу на структурних трансформаціях платіжних інструментів та специфіки надання електронних фінансових послуг. Однією з важливих тенденцій є спеціалізація банківських установ на «традиційних» і «новітніх» сервісах. Перша категорія об'єднує великі «класичні» банки і групу «банків-монолайнерів», спеціалізованих на конкретному продукті. Ці уста-

нови застосовують високі рівні інформаційно-комп'ютерних технологій, проте їхні бізнес-моделі залишаються «традиційними».

Друга група банків використовує нові концепції управління фінансовими послугами і активно впроваджує мобільні програми. Вони використовують CRM-системи на основі соціальних мереж та впроваджують електронний підпис. Експерти ринку вбачають, що майбутнє належить банкам, які надають послуги в режимі реального часу, дозволяючи клієнтам відкривати депозити чи отримувати кредит за допомогою одного дотику до екрану телефону чи спеціальних пристроїв, таких як окуляри-гаджети.

На ринку з'явилися також «віртуальні банки», що пропонують фінансові послуги через Інтернет. Вони відрізняються від традиційних установ своєю здатністю швидко реагувати на зміни ринку та вимоги клієнтів.

Monobank – приклад інноваційного витоку в консервативному українському банківському сегменті. Створений 22 листопада 2017 року як частина послуг Universal Bank під власним брендом та ліцензією, monobank не лише вирізняється своїм підходом до клієнтів, але й істотно трансформує філософію особистих фінансів, перетворюючи їх із рутинної справи на захоплюючу подорож. Початок роботи був успішним, і це підтверджує швидкий приріст клієнтської бази. Наприкінці лютого 2018 року, через короткий період з моменту запуску, сервіс зареєстрував перших 100000 клієнтів. Протягом лише п'яти місяців, до липня того ж року, ця цифра зросла до 300000, а в травні 2019 року monobank відзначив свого першого мільйона задоволених користувачів (рис. 1).

Рис. 1. Кількість емітованих карток monobank, млн. шт.

На фінансовому ринку України відбуваються значущі зміни у розподілі карткових послуг. Monobank, здобувши позначку 16,254 млн активних карток, перегнав Ощадбанк і став другим серед карткових банків. Лідером залишається ПриватБанк із 49,273 млн карток, що складає 44,6% від загальної

кількості в країні. Що стосується динаміки, Monobank продемонстрував значний ріст, збільшивши кількість своїх карток з 14,490 млн на початку року до 16,254 млн на кінець липня. Ощадбанк, хоча і утримався на другому місці з 16,250 млн карток, все ж програв перегони інноваційному Monobank.

ПриватБанк, найбільший гравець, утримав свою домінують позицію, зазначивши 49,273 млн карток, що є вражаючим 44,6% від усіх карток у країні. Однак слід відзначити, що Monobank та Укрсиббанк мають потенціал далі зростати, забираючи свою частку у картковому сегменті. За кількістю операцій з картками відзначається четвірка лідерів, де ПриватБанк здійснив 25,883 млн операцій, що становить 55,9% від усіх таких карток. Monobank, Ощадбанк і Райффайзен Банк також входять до цього списку. Можна констатувати, що картковий сегмент фінансового ринку України переживає динамічні зміни, і Monobank активно спробує визначити нові тенденції, забезпечуючи конкурентну боротьбу та підвищуючи доступність банківських послуг. Однією з ключових особливостей є віддалена робота з клієнтами через інтуїтивний мобільний додаток, що висувається як новаторське досягнення у сучасній банківській сфері. Крім того, monobank вперше впровадив модель кешбеку, надаючи клієнтам можливість не лише здійснювати фінансові операції, але й отримувати винагороду за свої витрати.

Процес розвитку фінансових інструментів, які є важливою складовою ринку фінансових послуг України, належить до пріоритетних завдань державної політики. Проте як громадяни, так і фінансові установи не завжди повністю усвідомлюють переваги використання сучасних платіжних інструментів та цифрових фінансів. Хоча ризики, пов'язані із застосуванням цифрових технологій та платіжних засобів на їх основі, можуть зростати, важливо вміти ефективно їх оцінювати та управляти ними. Це зумовлено постійною динамікою та вдосконаленням цифрових фінансових послуг.

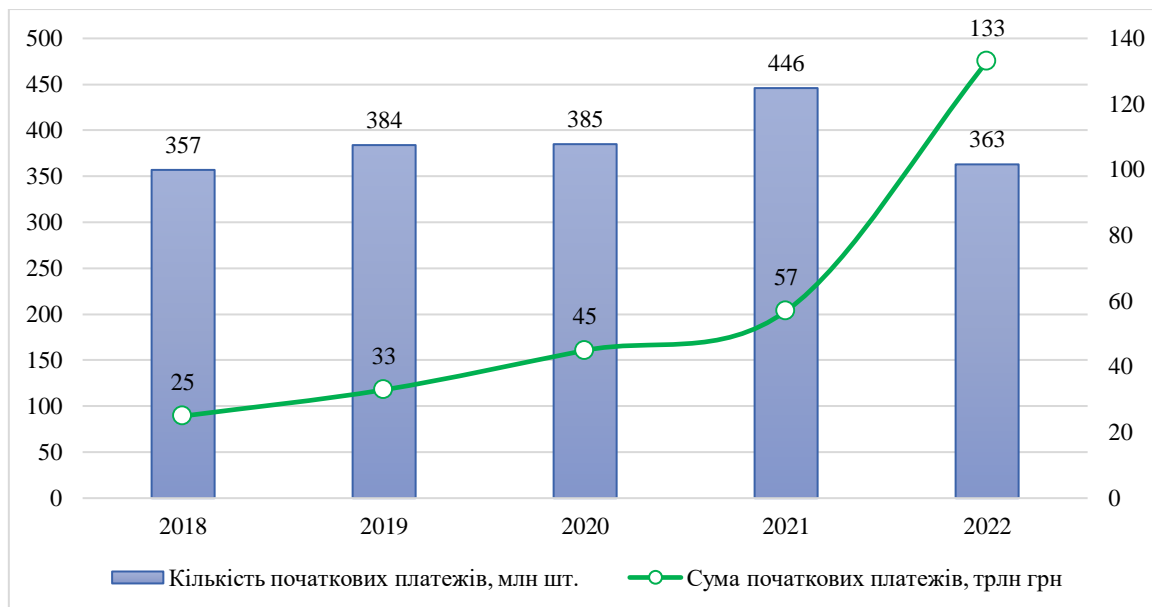
Слід також зазначити, що цифрові фінансові ризики можуть проявлятися в різних формах, виникаючи через конвергенцію та нові моделі взаємодії між різними постачальниками послуг. Додатковими чинниками можуть бути агентські мережі та низький рівень фінансової грамотності серед споживачів. Цифрові технологічні ризики можуть виникати на різних етапах надання цифрових фінансових послуг та в ланцюгах платіжних систем, охоплюючи операційний, розрахунковий, ліквідний та кредитний рівні. Особливо це актуально при дотриманні або недотриманні вимог щодо запобігання відмиванню коштів. Так у травні 2024 року Верховна Рада України прийняла за основу законопроект щодо внесення змін до Податкового кодексу та інших законодавчих актів з метою стимулювання розвитку цифрової економіки. Цей крок спрямований на забезпечення ефективного функціонування правового режиму «Дія Сіті» та його адаптацію до умов воєнного стану. Законопроект

передбачає регулювання питань оподаткування доходів фізичних осіб, набуття статусу резидента «Дія Сіті», функціонування відповідного реєстру та інших аспектів, що сприяють розвитку цифрового середовища [6].

Важливим елементом платіжної інфраструктури фінансового ринку України є Система електронних платежів Національного банку України (СЕП). Протягом 2022 року ефективність та надійність СЕП України залишалися високими навіть у контексті введення воєнного стану. Незважаючи на ракетний терор та обмеження електропостачання, СЕП продовжувала працювати безперебійно та в штатному режимі. Сприяючи безпеці міжбанківських розрахунків у національній валюті, система виконала все необхідне для подолання труднощів та забезпечила стабільність.

Основні показники функціонування СЕП представлено на рис. 2.

Джерело: дані Національного Банку України [8]

Рис. 2. Основні показники функціонування Системи електронних платежів Національного банку України у 2018-2022 роках

За 2022 рік СЕП виконала понад 98% міжбанківських розрахунків у національній валюті в межах країни. Кількість операцій у 2022 році скоротилася на 18,7% порівняно з 2021 роком, сягнувши 362,7 млн платежів на суму 133461 млрд грн. Невизначеність економічної ситуації через воєнні події та різке зниження активності у перші місяці війни вплинули на зазначене скорочення.

Важливо відзначити, що, незважаючи на зменшення операцій у березні та квітні 2022 року, спостерігалася позитивна тенденція до зростання кількості оброблених платежів з травня. В середньому за день СЕП упродовж 2022 року

обробляла близько 1,4 млн платежів на суму 515 млрд грн. При цьому велику частку платежів, а саме 96%, подавали банки України та їхні філії.

Л. Кузнецова в своїх дослідження виділяє такі основні етапи цифрової трансформації банківського сектору: «поява цифрових каналів; створення і впровадження цифрових продуктів; запровадження повного циклу цифрового обслуговування; розроблення штучного інтелекту; створення цифрової ДНК» [9, с. 45]. Крім того науковці відзначають наступні напрями цифрової трансформації: «прискорений розвиток хмарних технологій та міграція бізнесу у метавсесвіт; розповсюдження API; зростання потреб компаній у даних; поступове поширення відкритого банкінгу; акселерація в реальному часі; нові регулятивні вимоги; продовження процесів деінтермедіації; поширення екосистем» [10].

Цифрова трансформація економіки України в умовах повномасштабної війни та подальшого відновлення є критично важливою для підвищення стійкості держави та її інтеграції до європейського цифрового ринку. Ініціативи, реалізовані у 2024 році, свідчать про цілеспрямовану роботу у напрямках розвитку цифрових сервісів, підтримки інновацій та модернізації інфраструктури. Співпраця з міжнародними партнерами та впровадження європейських стандартів сприяють зміцненню цифрової економіки та створюють передумови для сталого розвитку в умовах сучасних викликів.

Висновки. Цифрова трансформація фінансового сектору України стимулюється сильним ІТ-сектором, зростаючою популярністю мобільного банкінгу та виникненням інновацій у FinTech. Успіхи Монобанку і Приват Банку у наданні передових цифрових послуг демонструють потенціал ринку. Однак залишаються виклики, такі як економічна нестабільність, регуляторні перешкоди та цифровий розрив між міськими і сільськими регіонами. Шлях України до інтеграції з ЄС є важливим каталізатором подальших перетворень. Впровадження європейських регуляторних рамок, таких як відкритий банкінг і PSD2, може призвести до збільшення конкуренції та інновацій, покращуючи досвід клієнтів і розширюючи доступ до фінансових послуг. З технологічної точки зору, лідерство України в блокчейн- і криптовалютних інноваціях створює унікальні можливості для розробки нових фінансових продуктів і послуг, хоча регуляторна невизначеність залишається викликом. Кібербезпека також є критично важливою сферою, що потребує уваги через зростаючі ризики кібератак на фінансовий сектор. Отже, цифрова трансформація фінансового сектору України представляє динамічну суміш сильних сторін і можливостей, які можна використовувати для побудови більш інклюзивної, ефективної та інноваційної фінансової екосистеми.

Література:

1. Global Fintech Ranking: Top 25 + 10 Runners-Up. URL: <https://startupgenome.com/article/global-fintech-ranking-top-25-plus-10-runners-up>.
2. Бажал Ю. Інформаційна економіка. URL: http://www.ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/123456789/2430/1/Bazhal_Informatsiyna_ekonomika.pdf.
3. Global Payments 2020: Transformation and Convergence. The Bank of New York Mellon Corporation. 2014. № 09. P. 48-22.
4. Eagar M. Designing the future of our money. URL: <http://digifin.org/digital'finance'the'next'five'years/>.
5. Available at: JAAP JAN NIENHUIS: Product Development in two sided markets, URL: <http://www.innopay.com/content/product'development'two'sided'markets>.
6. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів щодо стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні : Проект Закону від 23.05.2023 р.. № 9319. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/41965>.
7. Єрмошкіна О.В. Платіжна система як базовий елемент цифрової економіки: інституціонально-поведінкові аспекти. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2021. № 4 (76). С. 135-144.
8. National Bank of Ukraine. Annual Report 2022. URL: <https://bank.gov.ua/en/news/all/richniy-zvit-natsionalnogo-banku-ukrayini-za-2022-rik>.
9. Кузнєцова Л.В., Шмуратко Я.А. Регулювання ринку похідних фінансових інструментів в умовах глобальної економічної нестабільності : монографія. Харків : Діса Плюс, 2018. 248 с.
10. Краснова І.В., Щеглюк М.С., Тур Г.О. FinTech та цифрові трансформації на фінансовому ринку. *Ефективна економіка*. 2023. № 4.
11. Мазаракі А., Волосович С. FinTech у системі суспільних трансформацій. *Вісник КНТЕУ*. 2018. № 2. С. 5-18.
12. Семенов А.Ю., Цирулик С.В. Тенденції розвитку Fintech послуг на світовому та вітчизняному ринках фінансових послуг. *Бізнес Інформ*. 2018. № 10. С. 327-334.
13. Данилишин В., Синиця С. Діджиталізація на ринку фінансових послуг: сутність та значення для економіки України в умовах сьогодення. *Трансформаційна економіка*. 2023. № 3 (03). С. 16-20.

References:

1. Startup Genome (n.d.). Global Fintech Ranking: Top 25 + 10 Runners-Up. Retrieved from: <https://startupgenome.com/article/global-fintech-ranking-top-25-plus-10-runners-up>
2. Bazhal Yu. (n.d.). Informatsiina ekonomika [Information Economy]. Retrieved from: http://www.ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/123456789/2430/1/Bazhal_Informatsiyna_ekonomika.pdf
3. The Bank of New York Mellon Corporation. Global Payments 2020: Transformation and Convergence. September 2014. P. 22–48. Retrieved from: [No URL provided].
4. Eagar M. (n.d.). Designing the Future of Our Money. Retrieved from: <http://digifin.org/digital'finance'the'next'five'years/>
5. Nienhuis J.J. (n.d.). Product Development in Two-Sided Markets. Retrieved from: <http://www.innopay.com/content/product'development'two'sided'markets>
6. Verkhovna Rada of Ukraine. Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta deiakykh inshykh zakonodavchykh aktiv shchodo stymuliuвання розвитку tsyfrovoi ekonomiky v Ukraini [On Amendments to the Tax Code of Ukraine and Some Other Legislative Acts Regarding Stimulating the Development of the Digital Economy in Ukraine]: Proiekt Zakonu vid 23.05.2023 r. № 9319. Retrieved from: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/41965>

7. Yermoshkina O.V. Platizhna systema yak bazovyi element tsyfrovoy ekonomiky: instytutsionalno-povedinkovi aspekty [Payment System as a Basic Element of the Digital Economy: Institutional and Behavioral Aspects]. *Ekonomichnyi visnyk Dniprovskoi politekhniki*. 2021. № 4 (76). S. 135–144. [in Ukrainian].
8. National Bank of Ukraine. Annual Report 2022. Retrieved from: <https://bank.gov.ua/en/news/all/richniy-zvit-natsionalnogo-banku-ukrayini-za-2022-rik>
9. Kuznetsova L.V., Shmuratko Ya.A. Rehuliuвання ринку pokhidnykh finansovykh instrumentiv v umovakh hlobalnoi ekonomichnoi nestabilnosti: monographiia [Regulation of the Derivatives Market in Conditions of Global Economic Instability: Monograph]. Kharkiv : Dysa Plus, 2018. [in Ukrainian].
10. Krasnova I.V., Shchegliuk M.S., Tur H.O. FinTech ta tsyfrovi transformatsii na finansovomu rynku [FinTech and Digital Transformations in the Financial Market]. *Efektivna ekonomika*. 2023. № 4. [in Ukrainian].
11. Mazaraki A., Volosovych S. FinTech u systemi suspilnykh transformatsii [FinTech in the System of Social Transformations]. *Visnyk KNTEU*. 2018. № 2. S. 5–18. [in Ukrainian].
12. Semenoh A.Yu., Tsyruyk S.V. Tendentsii rozvytku FinTech posluh na svitovomu ta vitchyznianomu rynkakh finansovykh posluh [Trends in the Development of FinTech Services in the Global and Domestic Financial Services Markets]. *Biznes Inform.* 2018. № 10. S. 327–334. [in Ukrainian].
13. Danylyshyn V., Synytsia S. Didzhytalizatsiia na rynku finansovykh posluh: sutnist ta znachennia dlia ekonomiky Ukrainy v umovakh sohodennia [Digitalization in the Financial Services Market: Essence and Significance for Ukraine's Economy in Today's Conditions]. *Transformatsiina ekonomika*. 2023. № 3 (03). S. 16–20. [in Ukrainian].